

Публічна бібліотека Збараської міської ради
Відділ інформації, реклами, удосконалення методики та
практики бібліотечної роботи

Планування роботи бібліотек громади в сучасних умовах

**Методичні рекомендації
бібліотекарям**

Збараж – 2024

Упорядник: В. Радовська, *зав. відділом інформації,
реклами, удосконалення методики та
практики бібліотечної роботи*

Комп'ютерний набір: В. Радовська

Відповідальна за випуск:

*О. Бойко, директор
КУ «Публічна бібліотека
Збаразької міської ради»*

Планування роботи бібліотек громади в сучасних умовах

[Текст]: метод. реком. бібліотекарям / Публічна бібліотека ЗМР,
від. інформ., реклами, удоскон., методики та практики бібл.
роботи; упоряд. В. Радовська. – Збараж: [б.в.], 2024. – 15 с.

Вже сьогодні ми маємо працювати на майбутнє наших бібліотек, громад, країни. Дане видання стане в нагоді бібліотечним фахівцям під час складання річного плану на 2025 рік, допоможе у вдосконаленні діяльності, адаптації до змін, які приносить нам час, і пошуку нових форм та методів роботи.

- © Відділ інформації, реклами, удосконалення методики та практики бібліотечної роботи, 2024
- © Публічна бібліотека Збаразької міської ради, 2024

Ми живемо в непростий час... Нині українці об'єдналися, борючись за свою країну, як одне ціле – кожен громадянин на своєму місці гідно виконує власну роль. Журналісти, хакери, кухарі, водії, митці та багато інших людей героїчно воюють за Україну.

Бібліотекарі, як освічені інтелектуали, також не можуть залишитися осторонь у цій важливій справі. Ми повинні стати надійним тилом для наших захисників та захисниць, для українського слова та рідної мови. Ми зобов'язані бути активними учасниками цього нового часу, допомагаючи українському народові зберегти свою ідентичність, культуру та спадщину. Наше завдання – підтримувати духовний інтелект України, надавати доступ до знань та інформації, що стануть важливим рушієм для розвитку країни в майбутньому.

Вже сьогодні ми маємо працювати на майбутнє наших бібліотек, громад, країни. Дане видання стане в пригоді бібліотечним фахівцям під час складання річного плану на 2025 рік, допоможе у вдосконаленні діяльності, адаптації до змін, які приносить нам час, і пошуку нових форм та методів роботи.

Планування – невід'ємна складова частина діяльності бібліотеки наступного року. Вона робить цю діяльність не хаотичною, а цілеспрямованою. Одним з найбільш важливих документів, що визначають зміст і завдання діяльності бібліотеки, є річний план роботи.

Навіть у непередбачуваних «важких» умовах війни планування залишається важливим інструментом досягнення успіху та результативності. Він затверджується директором бібліотеки, тому його складають виходячи з основних цілей, поставлених перед всім бібліотечним закладом, а також завдань, зафіксованих у Положенні про бібліотеку.

Складання плану дозволяє бібліотеці ефективно розподілити свої ресурси, включаючи бюджет, персонал, та інші матеріальні та технічні засоби. Таким чином, бібліотека може працювати більш продуктивно та ефективно виконувати свої завдання.

Планування також стимулює внутрішню самодисципліну та відповідальність колективу бібліотеки. Кожен працівник розуміє свою роль у досягненні загальних цілей та знає, як зробити свій внесок у розвиток установи.

Невід'ємною частиною планування є і моніторинг виконання плану та систематична оцінка результатів. Завдяки цьому бібліотека

може вчасно реагувати на зміни у ситуації та коригувати свої дії для досягнення найкращих результатів.

Отже, планування роботи бібліотеки – це ключовий інструмент, який допомагає забезпечити її успішну та результативну діяльність, відповідність вимогам сучасності, та забезпечити належний рівень обслуговування громади та задоволення її потреб у доступі до знань та інформації.

ПРИ РОЗРОБЦІ БУДЬ-ЯКОГО ЕТАПУ ПЛАНУ НЕОБХІДНО СТАВИТИ ПЕРЕД СОБОЮ ВІДПОВІДІ НА ШІСТЬ ЗАПИТАНЬ:

Що повинно бути зробленим?

Де проводитиметься ця робота?

Коли і які терміни виконання?

Як саме ця робота здійснюватиметься?

Чому цю роботу необхідно зробити?

Хто буде цю роботу виконувати?

Цілі та завдання бібліотеки повинні бути реальними. Якщо ціль перевищує можливості бібліотеки або через недостатність ресурсів, або через зовнішні фактори, то вона втрачає сенс.

Роль бібліотекаря має розширюватися і ставати більш проактивною. Він має створювати умови для спілкування, організовувати та модерувати заходи, сприяти пошуку і поширенню найкращого досвіду для місцевого розвитку. По суті, працівник бібліотеки стає модератором розвитку громади, соціальним працівником і менеджером з організації подій. Ця нова функція як пріоритет максимально сприятиме читанню, адже з'являється більше причин прийти в бібліотеку і контактувати з книжками, збільшується запит на інформацію, яка потрібна для вирішення задач жителів громади. В такий спосіб функції бібліотек будуть більше узгоджені з потребами громад та громадян, цілями місцевого розвитку, тоді у останніх буде мотивація їх утримувати, а не закривати.

Публічна бібліотека має бути залучена (реально або потенційно) у кожен зі сфер життя мешканців громади і розвивати їх, нарощувати спроможності, створювати соціальні простори, де буде відбуватися активна соціальна взаємодія та обговорення місцевих проблем.

Рекомендуємо активно проводити тематичні соціокультурні заходи, використовуючи різноманітні форми, відводячи особливе місце історичним екскурсам, мандрівкам, урокам історії, конкурсам, діалогам, зустрічам, вікторинам, конференціям, акціям, присвяченим українській державності, національній символіці, рідній мові, культурі, традиціям. В пріоритеті мають бути активні форми, що стимулюють творчість, ініціативу, самостійне та критичне мислення й базуються на принципі багатосторонньої взаємодії. До них належать різноманітні види дискусій, ситуаційно-рольові ігри, ігри-драматизації, «мозкові атаки», інтелектуальні аукціони, методи аналізу проблемної ситуації.

Люди з особливими потребами є повноцінними членами нашого суспільства і потребують постійної уваги до своїх проблем. І це не лише люди з інвалідністю. До цієї категорії громадян також належать *особи похилого віку, вагітні жінки, особи з дитячими колясками та ті, хто мають тимчасові проблеми зі здоров'ям*. Створення безбар'єрного середовища, в т. ч. для неформальної освіти як складової безперервного навчання для маломобільних груп мешканців ТГ дасть можливість повною мірою користуватися всіма правами та основоположними свободами, що є надзвичайно необхідним.

Рекомендуємо створити в бібліотеці умови для безперервного навчання, яке присвячене різним цілям: від базових навичок до вивчення мови, від курсів у вільний час до професійної підготовки, від сімейного навчання до охорони здоров'я і допомагає розвивати потенціал як окремої людини, так і громади – треба лише навчитися бачити її у контексті соціальних сервісів. Розробити і впроваджувати освітні програми для дорослих з **«Присадибного садівництва»**, **«Органічного землеробства»**, **«Ландшафтного дизайну»**, **«Здорового способу життя»**, **«Здорового харчування»** та ін. Головне, щоб теми відповідали потребам користувачів. Цікавим є досвід зарубіжних колег: наприклад, в бібліотеках США започатковують класи харчової грамотності, практики облаштування громадських садів, органічних ферм на присадибних ділянках бібліотек. Деякі бібліотеки почали збирати, зберігати та розповсюджувати серед членів громади насіння рослин. При бібліотеках діють гуртки із садівництва, консервування овочів та фруктів, бджільництва, органічної боротьби зі шкідниками та ін.

Якщо бібліотечна унікальна пропозиція зацікавить відвідувачів, це дасть змогу закладу культури зайняти гідне місце в культурно-освітньому просторі громади.

Рекомендуємо бібліотекарям проводити **промоції здорового способу життя та свідомого ставлення до здоров'я**. Що може запропонувати бібліотека у цьому напрямку? Це може бути: висвітлення профілактики захворювання, в т.ч. на коронавірус та дотримання санітарно-гігієнічних вимог, інформування щодо наслідків гіподинамії та надмірної ваги; популяризація медіа ресурсів для танцювальних занять, онлайн консультації сімейних лікарів; мережеві акції, челенджі, відеоролики, вікторини, що спонукатимуть до оздоровчо-профілактичних дій і вчинків.

У співпраці з органами державної влади та громадськими організаціями в публічних просторах бібліотек рекомендуємо активно проводити тематичні семінари, презентації, засідання «круглих столів», організувати сімейні клуби, зустрічі та консультації користувачів з юристами, психологами, лікарями, фахівцями центру зайнятості, з педагогами для протидії стереотипному вихованню дітей; рекламні кампанії серед молодих сімейних пар та людей репродуктивного віку з популяризації спільного догляду та виховання дітей; влаштовувати перегляди фільмів та проведення дискусій.

Бібліотеки можуть сприяти реалізації і такої цілі як **забезпечення гендерної рівності**, пропонуючи: безпечне та привітне місце для зустрічей та спілкування; програми та послуги для задоволення потреб жінок і дівчат, зокрема стосовно їх прав чи здоров'я; доступ до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій, що допомагають жінкам опанувати бізнесові навички та ін. Створення гендерних book-студій вільного спілкування сприятиме психологічному розвантаженню жінок та людей похилого віку, неактивних багатодітних жінок, а також жінок, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Бібліотеки можуть стати містком між Центром зайнятості та місцевими мешканцями, допомагаючи консультаціями щодо написання резюме. У бібліотеках можуть проводитися ярмарки вакансій для безробітних, тренінги з основ комунікації, «Тайм-менеджмент для майбутніх лідерів», «Перший крок до мрії», «Секрети сімейного гаманця» у рамках «Бізнес-школи» та «Школи менеджменту» за підтримкою фахівців цих галузевих знань. Курси «Фінансова грамотність» для молоді з основ підприємництва та

бізнесу з тем, таких як «Гроші, ви звідки?», «Історія успіху мільйонерів», «Кредит та депозит: дві сторони однієї медалі», «Вдала рекламна кампанія – запорука успіху!» та ін.

Під час формування **краєзнавчих ресурсів**, продуктів і послуг звертати увагу на те, щоб вони були спрямовані на інформаційне забезпечення процесу вирішення завдань, зазначених у регіональних програмах розвитку краєзнавства і туризму. Досить цікавою є послуга «бібліотечний етнотуризм» (створення туристичних маршрутів), яка дасть можливість проводити екскурсії та знайомити з принадами краю.

Сьогодні, коли між громадами зростає конкуренція за туристів, мешканців, все активніше та креативніше необхідно підходити до використання промоції, домогтися включення таких сільських бібліотек у туристичну мапу ТГ.

Екологічна робота є одним з трендів для бібліотек світу. Формувати екологічну культуру можна за допомогою таких **форм**: екологічні марафони та тижневики; зустрічі з екологами, біологами, генетиками; змагання, конкурси, вікторини; відео та літературні подорожі; віртуальні екскурсії; екологічні акції «Чисті джерела», «Чисте узбіччя», «Майбутнє лісу в твоїх руках» та квести; тренінги, форуми, круглі столи; дні інформації; автограф-сесії; екологічні свята відповідно до календаря екологічних дат; прес-конференції; майстер-класи; літні майданчики та виїзди на природу; гуртки юних любителів природи, сюжетно-рольові ігри за допомогою ляльок та театральні постановки; виставки-огляди з екологічної літератури; виставки малюнків та творчих робіт з природних матеріалів; бібліотечні проекти – «Друге життя пластику», «Екоказка у ляльковому театрі», «ЕкодIALOG», «Раціональність споживання енергії. Збережемо планету разом» та ін.

Бібліотека має бути цікавою як для окремого читача, так і для спільноти. Працівникам бібліотек потрібно краще розуміти потреби мешканців місцевої спільноти для розробки нових ефективних послуг; формувати дух співпраці, вдосконалювати наші традиційні ролі в епоху новітніх технологій; бути центром неформальної освіти, реалізатором громадських ініціатив; використовувати приміщення для створення дозвілевих просторів.

Необхідна постійна робота над **оновленням бібліотечно-інформаційного ресурсу**. До цього відноситься вивчення бібліотечного фонду і як результат – списання зношених, дублетних

і тих, що втратили свою актуальність, наукову та виробничу цінність документів.

Незалежно від приміщення має бути дитячий куточок з книгами, настільними іграми або іграшками для найменших відвідувачів, відпочинковий простір для старшого покоління читачів.

Регулярно проводити як власні, так і партнерські просвітницькі заходи: зустрічі з письменниками та видатними особистостями, зустрічі, презентації, вернісажі, профорієнтаційні заходи, майстер-класи, засідання клубів та гуртків за інтересами. За потреби – розвивати інклюзивний напрям роботи.

Завдяки такій трансформації бібліотека стане платформою для масштабних культурно-освітніх інновацій та соціально-корисних громадських ініціатив у громаді, центром соціально-культурної адаптації і реабілітації незахищених верств населення (людей похилого віку, дітей з малозабезпечених сімей, осіб із обмеженими фізичними можливостями), надаючи їм вільний доступ до інформаційних технологій та ресурсів.

Пам'ятаймо, що дуже багато залежить від того, якою буде бібліотека саме від її працівника – бібліотекаря!

РЕКОМЕНДУЄМО активізувати використання бібліотечного фонду

Один з шляхів – формування тематичних мастрідів книжкових новинок на сторінках соцмереж або просто створивши авторські полиці на будь-який смак, погоду і настрій у бібліотеці: «Цікаві книги: пропонує письменник (П.І.П.) читач (П.І.П.), бібліотекар.»

Цікавою формою роботи, яка не потребує багато часу, але дозволяє постійно оновлювати інформацію на сторінках соцмереж бібліотеки або, якщо комп'ютери відсутні, виставці однієї книги «Книга дня»: кожного дня виставляється нова книга, якщо це на сайті чи сторінці соцмережі, то фотографується (сканується) обкладинка книги з короткою анотацією. Можна також створити можливість писати свої враження чи коментар до неї. Ідеї реалізації такої форми роботи можуть бути різноманітними: наприклад, один місяць виставляються книги історичні, на другий місяць – жіночі романи, на третій – пригодницькі та ін. План здійснення цього заходу також може бути виставлений в мережі інтернет і на полиці в бібліотеці.

Зверніть особливу увагу на популяризацію діяльності бібліотек в літній період, створивши розділ (новинну стрічку): новини «Бібліоліто-2025» про події, які відбувалися за стінами бібліотеки, що позиціонують образ успішної креативної книгозбірні.

Заслуговує на увагу відкриття «Шкіл творчості» та майстер-класів при бібліотеках, наприклад, «Хенд-мейд – майстерня ексклюзивних речей», «Відкрий у собі талант», де навчають технікам декоративно-ужиткового мистецтва: в'язання, квілінгу, паперопластики, бісероплетіння, оригамі, конструювання, малювання, що сприяє активізації творчо-художніх навичок.

Зацікавить мешканців громади **впровадження послуг з основ здоров'я та відкриття Школи здоров'я**: «Пароль до довголіття», «Здоров'я понад усе», «Здорова та щаслива родина». Бібліотеки вже мають досвід запрошувати спеціалістів медичних установ для надання безкоштовних порад-консультацій. Можуть бути відкриті курси «Перша лікарська допомога», «Краса та здоров'я: манікюр, макіяж» чи «Школа здорового харчування» за підтримки спеціалістів ФАПів чи сімейних лікарів. І прикладів можна навести безліч.

При впровадженні нової послуги не забувайте її прорекламувати як в мережі Інтернет (на своїх сторінках), так і наочно за допомогою оголошення в книгозбірні.

Хочеться, щоб бібліотеки виграли від об'єднання, а громада виграла від бібліотеки, що працює ефективно! Адже **бібліотеки – це не тягар. Бібліотека – це можливості**.

Зверніть увагу на незвичайні свята (відображені в Календарі, див. нижче в тексті): *День вінілових платівок, День свіжих овочів, Міжнародний день пікніка, День шльопанців, День феї, Міжнародний день «з'їж яблуко»* та багато ін. Серед незвичайних свят можна знайти особливий день практично для чого завгодно. Ці свята, придумані неординарними людьми, привносять у нашу повсякденність свіжість, посмішку, динаміку...

Публічні бібліотеки не залишаються осторонь. У такі дні їхні простори заповнюються позитивною енергією, яка відвідувачам додає емоцій, настрою, натхнення.

Наприклад, у Всесвітній день фей можна ознайомити шанувальників казкового світу з таємничим світом фей через відображення їх образу в літературі від міфології до нашого часу; у Всесвітній день шоколаду або в День морозива організувати виставки-інсталяції «З присмаком шоколаду», «Солодка прохолода літа» і підготувати для відвідувачів розважально-ігрову програму з різноманітними солодкими та чайно-кавовими загадками, кросвордами, конкурсами, вікторинами, головоломками, розповідями про улюблені солодощі. У співпраці з батьками для

активних маленьких відвідувачів можна приготувати як нагороду солодкі подарунки – морозиво (шоколад); до Дня свіжих овочів можна організувати майстер клас з карвінгу (мистецтво художнього різьблення на овочах і фруктах), на якому розповісти про хрумкі і соковиті дари природи трохи більше. Адже за словами дієтологів, пересічна людина не вживає достатньої кількості свіжих фруктів та овочів. Заохотити людей споживати їх щодня і є метою цього свята.

Враховуючи виклики сьогодення, публічні бібліотеки мають використовувати у своїй діяльності сучасні й різноманітні форми роботи, які, завдяки актуальному змісту, творчому та незаангажованому підходу здатні не лише привертати до себе увагу користувачів, мешканців громади, місцеву владу, гостей, туристів, але й мотивувати до соціального, інтелектуального, емоційного, естетичного розвитку.

Плануючи роботу варто враховувати календарні і пам'ятні дати світового, державного і місцевого значення, цільові програми і проекти.

Пріоритетні напрямки роботи бібліотек обґрунтовані у:

- Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України»;
- «Довгостроковій стратегії розвитку української культури стратегія реформ»;
- Стратегії розвитку читання на 2023 – 2032 роки «Читання як життєва стратегія».

Міжнародні десятиліття, проголошені ООН:

- ✓ **2025-2034 рр.** – Десятиріччя наук про кріосферу
- ✓ **2021–2030 рр.** – Десятиріччя науки про океан в інтересах сталого розвитку;
- ✓ **2021–2030 рр.** – Десятиріччя Організації Об'єднаних Націй з відновлення екосистем;
- ✓ **2019–2028 рр.** – Десятиріччя миру на згадку про Нельсона Манделу;
- ✓ **2019–2028 рр.** – Десятиріччя сімейних фермерських господарств;
- ✓ **2018–2028 рр.** – Міжнародне десятиріччя дій «Вода для сталого розвитку»;
- ✓ **2016–2025 рр.** – Десятиріччя дій Організації Об'єднаних Націй з проблем харчування;

ООН проголосила **2025 рік – Міжнародним роком кооперативів для сталого розвитку.**

ЮНЕСКО оголосила:

м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) – Всесвітньою столицею книги

ЄС оголосив:

- ✓ м. Вільнюс (Литва) – «зеленою» столицею Європи
- ✓ м. Львів (Україна) – молодіжна столиця Європи, культурною столицею Європи (у грудні)

Європейська Комісія оголосила наступний 2025 рік:

- ✓ Європейським роком
- ✓ цифрової громадянської освіти (European Year of Digital Citizenship Education).

Організація Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію про оголошення **2025 року Міжнародним роком миру та довіри.**

2018-2028 рр. – Десятиліття української мови (Указ Президента України № 156/2018 від 31.05.2018)

2025 рік в Тернопільській області проголошено Роком Івана Пулюя.

РАДИМО використовувати при плануванні:

- ✚ «Календар знаменних та пам'ятних дат Збаразчини на **2025 рік**», підготовлений КУ «Публічна бібліотека Збаразької міської ради» (http://zbarazh-library.com.ua/writen/date/kalendar_2025.pdf);
- ✚ «Календар знаменних і пам'ятних дат на **2025 рік**», підготовлений Національною бібліотекою України ім. Ярослава Мудрого (https://nlu.org.ua/calendar_dat.php?year=2025);
- ✚ «Знаменні та пам'ятні дати **2025 року**», підготовлений Тернопільською обласною бібліотекою для дітей (<https://odb.te.ua/librarian/49345/>);
- ✚ «Пам'ятні дати і ювілеї на **2025 рік**», Український інститут національної пам'яті (<https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodo-pamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2025-rik>).

Плануючи роботу звертаємо увагу на актуальні напрямки діяльності, які підвищують ефективність надання послуг та обслуговування користувачів:

1. Забезпечення користувачів бібліотеки доступною, оперативною та комфортною інформацією.
2. Організація бібліотеки як центру інформації, освіти та культури.
3. Розвиток цифрової освіти шляхом надання допомоги користувачам у здобутті цифрових навичок, впровадження нових послуг та розбудови бібліотек-Хабів.
4. Активне впровадження різноманітних форм роботи, спрямованих на розкриття бібліотечного фонду і підвищення зацікавленості населення у читанні.
5. Проведення соціологічних досліджень для визначення інтересів та потреб користувачів, їх ставлення до бібліотеки та оцінки якості надання бібліотечних послуг.
6. Вивчення досвіду роботи інших бібліотек з метою впровадження найцікавіших форм обслуговування та послуг.
7. Самостійне навчання бібліотечного персоналу.

Кожна бібліотека самостійно визначає головні сфери своєї роботи, включаючи соціокультурну, національно-патріотичну, правову, морально-етичну та інші напрями.

Болючим викликом для бібліотек є пошук шляхів актуалізації бібліотечного фонду. Наповнення бібліотечних полиць українською літературою в умовах вкрай обмеженого бюджетного фінансування або його повної відсутності. За одним рядком у плані роботи на наступний рік має стояти щоденна наполеглива робота з пошуку альтернативних джерел нових надходжень.

Бюджет робочого часу на наступний рік (<https://services.dtkr.ua/catalogues/worktime/148-normi-trivalosti-robocogo-casu-na-2025-rik/>) закладаємо і з урахуванням можливих перебоїв діяльності у зв'язку із воєнним станом і тривогами. При розрахунку балансу робочого часу поряд з нормативними матеріалами використовуються дані, що характеризують фактичний стан справ в попередні періоди (неявки з причини хвороби, виконання державних і громадських доручень і т.п.), а також дані табельного обліку виходів і неявок на роботу з розшифровкою останніх за причинами. Про це ви прочитаєте у будь-якому підручнику з економіки виробництва.

Якщо, до прикладу, для виведення бюджету номінального робочого часу для робітників враховуються затрати часу на: відпустки, лікарняні, невиходи з дозволу адміністрації, цілодобові простої, страйки, то специфіка діяльності бібліотекаря передбачає **лікарняні** (рекомендовано 3-5% від бюджету часу), **невиробничі витрати** (господарська робота) (7%), **підготовка робочого місця, перепочинок, особисті потреби** (10%), **на самоосвіту та поінформованість** (5%). А ще у працівників бувають додаткові оплачувані відпустки, сесії і т.п. Віднявши ще й цей час та отримавши чистий бюджет часу на виробничі процеси можемо впевнено планувати роботу кожного працівника відповідно до Типових норм часу на основні процеси бібліотечної роботи.

Наприклад, розрахунок робочого часу в 2025 році на ставку (40-годинний робочий тиждень):

Прізвище ім'я та по батькові	Календарні дні	Вихідні дні	Святкові дні	Робочі		Відпуст-ка		Лікарня-ні		Невиробничі витрати	Підготовка робочого місця, перепочинок, особисті потреби	Самоосвіта та поінформованість	Бюджет робочого часу
				дні	год.	дні	год.	дні	год.				
	365	104	11	250	2000	28	224	5	40	42	190	100	1404

Річний план роботи – це своєрідна «візитка» бібліотеки, яка відображає її місію, основні функції та напрямки. Вміло складений річний план роботи – запорука вашої успішної діяльності протягом цілого року. Він дозволить оптимально організувати інформаційні, людські, матеріальні ресурси для досягнення мети і завдань, які стоять перед бібліотекою, для отримання необхідного результату.

Використана література

1. **Знаменні та пам'ятні дати 2025 року** [Електронний ресурс]: календар / уклад. Г.В.Ракоча // Тернопільська обласна бібліотека для дітей. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: <https://odb.te.ua/librarian/49345/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
2. **Календар знаменних та пам'ятних дат Збаразщини на 2025 рік**, [Електронний ресурс] / уклад. Н. Сенчишин // Публічна бібліотека Збараської міської ради. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: http://zbarazh-library.com.ua/writen/date/kalendar_2025.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
3. **Методичні рекомендації до планування роботи бібліотек області на 2022 рік** [Електронний ресурс] // ОУНБ імені І. Франка. Фахівцю бібліосервісу. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2021. – Режим доступу: <https://lib.if.ua/prof/?p=2846>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
4. **Орієнтири-2024: методичні матеріали до планування роботи бібліотек** [Електронний ресурс] / уклад. Л. В. Козінченко // Донецька обласна бібліотека для дітей. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: https://bibliokids-mrpl.com.ua/images/2023/11/Orientyry_2024_method.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
5. **Пам'ятні дати і ювілеї на 2025 рік** [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodo-pamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2025-rik>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
6. **Планування-2021** [Електронний ресурс]: методичні рекомендації з питань планування роботи бібліотеки на 2021 рік / уклад. В.М. Лукахіна // Торецька міська центральна бібліотека з бібліотеками-філіями. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: <https://toretsk-library.pp.ua/librarians/planuvannya-2021-metodychni-rekomendaciyi-z-pytan-planuvannya-roboty-biblioteky-na-2021-rik/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
7. **Планування-2024** [Електронний ресурс]: метод. матеріали. Вип. 20 : електрон. вид. / уклад. Т.В. Грудецька // Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу: http://www.ounb.km.ua/vidanya/2023/2024_01_24_7_1.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.
8. **Плануємо роботу публічної бібліотеки на 2025 рік. Плануймо Перемогу!** [Електронний ресурс] // Методична служба публічних бібліотек Києва. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2024. – Режим доступу <https://olga-methodlibkyiv.blogspot.com/2024/10/2025.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 15.10.2024.

9. *Робота бібліотек в умовах воєнного стану* [Електронний ресурс]: Методичні поради / уклад. Н.М. Грачова // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2022. – Режим доступу <https://library.kharkov.ua/libdruk/LibKh-00000000346.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.10.2024.